

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-77)

19 AĞUSTOS DÜNYA İNSANİ YARDIM GÜNÜ 2026

İnsani yardım; çatışma, afet, salgın ve benzeri krizlerden etkilenen kişilerin yaşamını korumayı, acılarını azaltmayı ve insan onuruna uygun koşullarda yaşamalarını sağlamayı amaçlayan çalışmaları kapsamaktadır. İnsani yardım faaliyetleri, insaniyet, ayırım gözetmeme, tarafsızlık ve özerklik ilkeleri doğrultusunda, ırk, etnik köken, din, cinsiyet, yaş, milliyet veya siyasi görüş ayırımı gözetilmeden yürütülmelidir.¹

İnsani yardım çalışmalarının eşgüdümünde Birleşmiş Milletler ve bağlı kuruluşları önemli görevler üstlenmektedir. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA) insani müdahalenin koordinasyonunu sağlarken, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) zorla yerinden edilen kişilerin korunması, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) çocukların sağlık, beslenme, temiz su ve eğitim gereksinimleri, Dünya Gıda Programı (WFP) gıda yardımları ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetleri alanında çalışmalar yürütmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ise insani sağlık acil durumlarında ulusal ve uluslararası sağlık ortakları arasındaki koordinasyonu desteklemektedir.²

Dünya İnsani Yardım Günü'nün belirlenmesine, 19 Ağustos 2003 tarihinde Irak'ın başkenti Bağdat'taki Birleşmiş Milletler merkezine düzenlenen bombalı saldırı temel oluşturmıştır. Aralarında Birleşmiş Milletler Irak Özel Temsilcisi Sergio Vieira de Mello'nun da bulunduğu 22 insani yardım çalışanının yaşamını kaybettiği bu saldırıdan beş yıl sonra, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 19 Ağustos'u "**Dünya İnsani Yardım Günü**" olarak ilan etmiştir. Her yıl Dünya İnsani Yardım Günü'nde, krizlerden etkilenen toplumlara yardım ulaştıran çalışanlar onurlandırılmakta, görevi sırasında yaşamını kaybedenler anılmakta ve insani yardım çalışanlarının güvenliğine dikkat çekilmektedir.³

İnsani yardım gereksinimi 2026 yılında da küresel ölçekte yüksek düzeyini korumaktadır. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisinin 2026 Küresel İnsani Yardım Genel Görünümü'ne göre, 239 milyon kişinin insani yardıma ve korunmaya ihtiyaç duyduğu, hazırlanan planlar kapsamında 135 milyon kişiye ulaşılmasının hedeflendiği bildirilmiştir. Birleşmiş Milletler ve insani yardım ortakları, yaşamı tehdit eden en acil gereksinimlere öncelik vererek 87 milyon kişiye yardım ulaştırılması için 33 milyar ABD doları tutarında kaynak çağrısında bulunmuştur.⁴

Her yıl dünya genelinde çok sayıda insani yardım çalışanı kriz bölgelerinde görevlerini sürdürürken ölüm, yaralanma, kaçırılma ve gözaltı gibi ciddi güvenlik riskleriyle karşı karşıya kalmaktadır.⁵ Sağlık hizmetlerine yönelik saldırıların izlenmesi amacıyla DSÖ tarafından 2017 yılında Sağlık Hizmetlerine Yönelik Saldırıları İzleme Sistemi (SSA) kurulmuştur. Sistem aracılığıyla Aralık 2017'den günümüze kadar 29 ülke ve bölgede 10.400'den fazla saldırı kaydedilmiş, bu saldırılar sonucunda 5.700'den fazla kişi

¹ [İnternet] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid_en Erişim Tarihi: 12.08.2026

² [İnternet] <https://www.un.org/en/our-work/deliver-humanitarian-aid> Erişim Tarihi: 12.08.2026

³ [İnternet] <https://www.un.org/en/observances/humanitarian-day> Erişim Tarihi: 14.08.2026

⁴ [İnternet] <https://humanitarianaction.info/document/global-humanitarian-overview-2026> Erişim Tarihi: 14.08.2026

⁵ [İnternet] <https://www.un.org/en/observances/humanitarian-day> Erişim Tarihi: 18.08.2026

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-77)

hayatını kaybetmiş ve 8.500 kişi yaralanmıştır.⁶ SSA verilerine göre 2026 yılı içerisinde 20 ülke ve bölgede sağlık hizmetlerine yönelik toplam 945 saldırı kaydedilmiştir. Bu saldırılar sonucunda 916 kişi hayatını kaybetmiş, 1494 kişi yaralanmıştır.⁷

Dünya İnsani Yardım Günü kapsamında her yıl, insani krizlerden etkilenen insanların yaşadığı zorluklara ve insani yardım faaliyetlerinin önemine dikkat çekmek amacıyla farklı bir tema belirlenmektedir. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA) tarafından yürütülen 2026 yılı Dünya İnsani Yardım Günü küresel kampanyası **“Hayatını Kaybeden İnsani Yardım Çalışanlarının Aileleri (Families of Fallen Humanitarians)”** temasına odaklanmaktadır. Kampanya, görevleri sırasında yaşamını yitiren insani yardım çalışanlarının kişisel hikâyelerini, geride bıraktıkları ailelerinin, yakınlarının ve hizmet sundukları toplulukların anlatıları üzerinden görünür kılmayı amaçlamaktadır. Bu tema aynı zamanda görevleri sırasında hayatını kaybeden insani yardım çalışanlarının anısının yaşatılmasını, dünyanın en zorlu ve tehlikeli çalışma ortamlarında sağlık hizmeti sunmayı sürdüren sağlık çalışanlarının özverisinin ve görevlerine bağlılığının takdir edilmesini vurgulamaktadır.⁸

⁶ [internet] <https://www.who.int/news-room/events/detail/2026/08/19/default-calendar/world-humanitarian-day-2026--honoring-fallen-humanitarians-and-calling-for-greater-protection-of-health-care> Erişim Tarihi:18.08.2026

⁷ [internet] <https://extranet.who.int/ssa/index.aspx> Erişim Tarihi:18.08.2026

⁸ [internet] <https://www.who.int/news-room/events/detail/2026/08/19/default-calendar/world-humanitarian-day-2026--honoring-fallen-humanitarians-and-calling-for-greater-protection-of-health-care> Erişim Tarihi:18.08.2026